

A felsőoktatásról a városházán

Tandíjas a jövő évi költségvetés

Tájékozódni és véleményt kérni jött Szegedre, mondotta Sasvári Szilárd (Fidesz) országgyűlési képviselő, a Parlament Tudományos és Felsőoktatási Albizottságának vezetője, aki a szegedi tudományos és felsőoktatási intézmények vezetőivel találkozott tegnap a városházán. A felsőoktatást is érintő 1993-as költségvetés kapcsán mindjárt egy kényes kérdéssről esett szó: a felsőoktatásból és a kutatásból májusban elvont összegekkel csökkentett bázisra – a JATE-től 18, a JGYTF-től 6 milliót vontak el – épül a jövő évi költségvetés tervezete. Sasvári egy Művelődési és Köznevelési Minisztériumból származó friss keltezésű levelet említett, amelyben a tárca lényegében elismeri a báziscsökkentésre alapuló büdzsajavaslat létét, amely annak ellenére született, hogy a kormányzat a prioritások között az első négybe sorolta a felsőoktatást és a tudományos kutatást. Dr. Csirik János, a JATE rektora szerint ez még elfogadhatatlanabbá teszi a közalkalmazotti törvény bértételeit a felsőoktatás számára, főleg, ha az eltervezett hallgatói létszámnövekedés is megvalósul. Nincs rendezve a tu-

FOTÓ: GYENES KÁLMÁN

Sasvári Szilárd: Universitas-elnöki rendszert?

dományos kutatók jogállása sem.

Újabb feszültségforrás: a kormány által már bejelentett egységes 2000 forintos tandíj. A szintén meghívott Fábri György (ELTE), az OFÉSZ volt vezetője úgy értékelte, hogy a tandíj bevezetése át-

gondolatlan lépés, amely – a hallgatók által választott politikától függően – akár az 1990-eshez hasonló feszültségeket is szülhet. A hallgatók pedig, mint dr. Szalay István, a JGYTF főigazgatója hangsúlyozta, választ várnak, legalábbis bizonyosságot. Hiszen a jö-

vő évi költségvetés a tandíjjal bevételi oldalon anélkül számol, hogy azt a felsőoktatási törvény részeként az Országgyűlés elfogadta volna. Ha a hónapok mégsem fogadnák el, a bevételi tétel átváltozik deficitte. Az ellentmondást a törvény elfogadása tudná feloldani, annak viszont egyelőre csak egy sokadik, sokadszor bírált tervezetváltozata van meg. – Átnéztem az életben lévő törvény koncepcióját. Csak „belepiszkáltak” néhány helyen – mondotta erről a hiányosságokat sorolva dr. Fráter Loránd, a SZOTE rektora.

Az universitas-szal kapcsolatban is tovább léteznek a megoldatlanságok. Nyugati típusú egyetem, mint elhangzott a jelenlegi helyzetben elképzelhetetlen Szegeden. Az intézményeket felügyelő tárcák nem egyeztetnek, ami finanszí- lis korlátokat szab az együttműködésnek. A Sasvári Szilárd által felvetett universitas-elnöki struktúrára a kérdezettek csak rövid mandátumú, „gyenge” elnöki rendszer elképzelhetőségével válaszoltak, amely a rektor szerepét nem változtatja.

P. J.

Szélmalmok magánkézből

Már több, mint száz tagja van a Magángazdák Országos Szövetsége Csongrád megyei szervezetének, amely – a Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt kezdeményezésére – októberben alakult meg azzal a céllal, hogy valódi érdekvédelmet biztosítson a gazdálkodóknak. Tagjai és vezetői – pártállástól függetlenül – olyan emberek, akik maguk is mezőgazdasági tevékenységgel foglalkoznak.

Pancza István, a megyei szervezet jogi képviselője az MTI munkatársának elmondta: az érdekvédelem mellett céljuk, hogy segítsenek a gazdálkodóknak a szükséges vetőmagvak, kiségek, eszközök kedvező áron történő beszerzésében, és a megtermelt áru eladásában. Növényvédő, kertész-mérnök, jogász, állattenyésztő és állategészségügyi szakemberekből megszervezték a szaktanácsadói kört is.

A jogi képviselő kifejtette:

sikeres tárgyalásokat folytatnak olasz, holland és ukrainai cégekkel, amelyekkel főként barter kereskedelmi kapcsolatokat építenek ki. A megegyezés szerint árucseré keretében Olaszországból kisépeket vásárolnak, Hollandiából szélmalmokat importálnak olcsó energiatermelőként vízszivattyúzáshoz, elektromos áram előállításához, Ukrajnából pedig traktorokat és alkatrészeket szereznek be élelmiszerért.

Járatszámháború

A közmeghallgatás arra jó, hogy az adófizető polgár elmondja gondját-baját, kérdezzen, javasoljon, bíráljon. A jelenlévő városatyák meg figyelmesen hallgassák az adófizetőt és utána igyekezzenek tenni valamit, hogy a következő ilyen találkozáson már kevesebb kifogás, észrevétel érkezék.

Nos, a múltkorai közmeghallgatáson az egyéb címszó alatt merült fel az alábbi probléma. Egy idősebb úriember mesélte felháborodottan, hogy gyakran látja az utasokat (köztük elaggott, idős embereket, terhes nőket, több gyermeket cipelő-vonszoló kismamákat) amint kétségbeesetten keresik a buszok elején, oldalán a járatszámot. Fel is tette a kérdést, hogy miért nincs minden járművön járatszám?

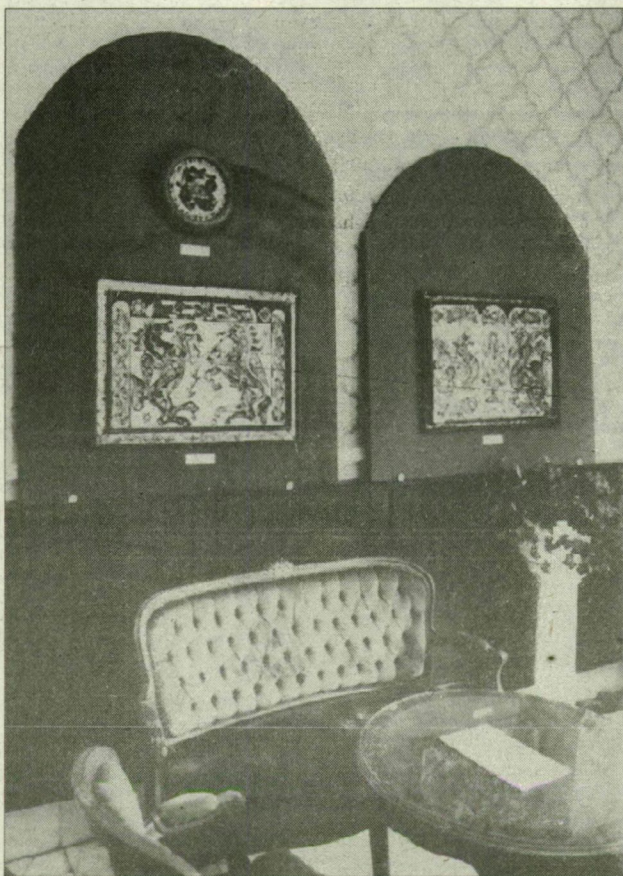
Az illetékes válaszolt: tudnak erről, hozzájuk is eljutott az utasok panasza, de egyelőre tehetetlenek, mert az utasok újra és újra magukkal viszik a járatszámot! Amíg nem tudnak felszerelni digitális kijelzésű számokat, addig ez a probléma nyilván továbbra is „napirenden” lesz...

A gond tehát marad. Egyelőre. Érdekes azonban elgondolkodni azon, hogy a kedves utas (esetleg: pótya) vajon mikor és miért viszi magával a járatszámot? Amikor rengetegen vannak a buszon és fel sem tűnik, ha valamit elbillentünk a helyéről. Vagy akkor, amikor az utolsó járat már a garázs-menetbe készül, az utasok bóbiskolnak, a buszvezető pedig nem tartja rajta a szemét a visszapillantó tükrön. S hova sülyeszti vajon a gyufásdoboznál jóval terebélyesebb táblát? A kabát alá? Nyáron az ing alá? És ha egy nőnek tetszik meg teszem azt a 17-es szám – nyáron? A keblébe vagy a retikülbé? És otthon, amikor háborítatlanul hazaérkezik a boldog és békés családi körbe a 71-es, vagy a 22-es: hol lesz a helye? A falon az ágy fölött, a kerti kiskapun, a munkahelyi iroda- ajtón, esetleg a gépkocsiban a billegős fejű kutya helyén vagy az autó orrán a szerencsepatkót helyettesítve?... Megannyi (komoly) kérdés.

Igazi társasjáték ez kérem: járatszámháború.

KISIMRE

Tűzzománc a Virágban

A hónap elején nyílt a Virág Kávéház Zöld Szalonjában Papp György grafikusművész Tűzzománc kiállítása. A tárlat alkotóját november 12-én, 19 órakor, a kávéház estjeinek sorozatában Tandi Lajos újságíró mutatja be. Közreműködnek az elmúlt évi Városi Népdalverseny győztesei: Boross Bernadett, a Rókusi Általános Iskola tanulója (dr. Szépkuti Istvánné tanítványa), Mracsó Gabriella, a Gedói Általános Iskola volt tanulója (tanára Meszlényi Lászlóné volt), és a Tömörkény Gimnázium Kamarakórusa.

Az önkormányzatoktól egyre többen kérik, hogy alanyi jogon, illetve méltányossági alapon részesülhessenek közgyógyellátásban. Kistételeken például az idén eddig 98-an kaptak alanyi jogon közgyógyellátási igazolványt, méltányossági jogcímen pedig 134-en. Mórhalmon a méltányossági alapon közgyógyellátásban részesülők száma a tavalyi 13-ról mára 22-re emelkedett. Zombón ebben az esztendőben a képviselőtestület a költségvetésben 27 ezer forintot tervezett arra, hogy belőle fizesse a társadalombiztosításnak a közgyógyellátásban részesülők „értékének” a fejenkénti 1600 forintnyi összege-

Hol, kinek, miért, mennyit?

Muszáj gyógyszeres számok

Ha a segélyezésre szorulás, a szociális támogatás tendenciáit vizsgáljuk, azt állapíthatjuk meg, hogy Szegeden is, a környező településeken is növekedett azoknak a száma, akik szükséges gyógyszereikhez csak a közgyógyellátás keretében tudnak hozzájutni. Ennek oka a megélhetési költségek növekedésén, az alacsony nyugdíjakon, az idősebb korosztály rossz egészségi állapotán túl a gyógyszerárak drasztikus emelkedése.

ket. Sándorfalván is emelkedtek a számok: míg 1991-ben alanyi jogon 21-en kaptak közgyógyellátási igazolványt, az idén már 123-an, a tavalyi

MIRŐL ÍRT A DM?

DÉLMAGYARORSZÁG 75 éve

Tolvaj gyermeklány

A Szegedi Kereskedők Egyesületének Beszerzési Részvénytársasága raktárhelyiségében fagyoskodó 8–9 éves kislányt találtak pénteken reggel az alkalmazottak. Munkaközben mozgást hallottak a szén felől. Azt hitték patkány, vagy más beszorult állat, hát odamentek a lámpákkal. Legnagyobb meglepetésükre aztán a kislányt találták ott kuporogva. Vallatára fogták a gyereket, hogy került a helyiségbe. A lány kérdésekre elmondta, hogy már három napja

van benn. Mikor megkérdezték, miből élt három napig, így felelt: – Szalámit és cukrot találtam, azt ettem.

Elmondta ezután, hogy az anyja nagy nyomorban élt. Az apja katona. Négy nappal ezelőtt aztán azt mondta neki az anyja:

– Az apadat elvitték katonának, hát eredj, lopj magadnak ennivalót.

Erre jött a helyiségbe, ahova úgy jutott, hogy betörté az egyik ablakot és bemászott. Vallomása után átadták a leányt a rendőrségnek. (1917. nov. 11.)

DÉLMAGYARORSZÁG 50 éve

Háromévi kísérletezés eredménye a szegedi mütalp

Jelentette nemrég a Délmagyarország, hogy Méreg Antalné, egy szegedi cipész felesége, aki maga is jártas a szakmában, olyan cipőtálpot konstruált, amely felveszi a versenyt nemcsak a legjobb mütalpakkkal, de a középminőségű krupontalpjó- ságát is meghaladja. Az erről szóló bizonyítványt az Országos

Anyagvizsgáló Technológiai Intézet adta ki Méreg Antalnénak. Érdeklődésünkre a feltaláló elmondotta, hogy háromévi szakadatlan kísérletezésének eredménye a találmány. Véletlenül jött rá egy nádszállal való játszadozás közben, hogy a nád külső rostja szinte kophatatlan keménységű. (1942. nov. 12.)

Dél-Magyarország 25 éve

Feleletellenőrző gép az iskoláknak

1950 óta önálló üzem az iskolai taneszközök gyára. Eleinte csupán a legsürgősebb alapvető, szemléltető eszközöket gyártották: a méterrudak és a lombikok gyára volt abban az időben. Most az iskolareform követelményei szabják meg az üzem profilját.

1968-ra több új, bonyolult berendezést gyártanak az iskoláknak. Megjelenik sorozatgyártásban a feleletellenőrző-gép. A tanár a gép segítségével pillana-

tok alatt meggyőződhet az osztály felkészültségéről. Újdonság lesz az AUDIA is: ez elsősorban a modern nyelvoktatást segíti. A diákok a képpel szinkronban hallhatják a hangot, s az előadók akár kézi távvezéreléssel, akár automatikával irányíthatják működését.

Nem kell már csontvázat sem vásárolni, mert itt műanyagból készül a szertárak pótolhatatlan eszköze. (1967. nov. 12.)

KÖZÉLETI NAPLÓ

MA
KISS PÉTER országgyűlési képviselő ifjúsági fórumot tart a szegedi baloldali fiataloknak 16.30 órától, a Szocialista Párt szegedi irodáján.

TAGGYÜLÉS lesz 17 órakor az SZDSZ Földváry utca 3. szám alatti székházában.

RÓZSA EDIT országgyűlési képviselő és MÉSÁROS JÓZSEF, az 5-ös választókerület képviselője fogadóórát tart 17.30–18.30 óráig az Úrhajós utcai Általános Iskolában.

PAPP ZOLTÁN, a 15-ös választókerület képviselője 18–19 óráig tart fogadóórát a Klebelsbergtelepi Általános Iskolában (Rendező tér 3.)

HOLNAP
A VOLT HADIFOGLYOK BAJTÁRSI SZÖVETSÉGE Csongrád megyei szervezete 15

órákor teadélután rendez tagjainak és a szövetségbe belépni óhajtó volt hadifogoly bajtársainak, a Deák Ferenc utca 29. szám alatt, a helyőrségi klub emeletén. Beszámolót tartanak a végzett munkáról, a jövőbeni feladatokról és meghívott szakemberek adnak választ a felmerült kérdésekre, például kárpótlási és nyugdíjkiegészítési ügyekben.

A FÜGGETLEN KISGAZDAPÁRT Szegedi Szervezete felhívja a tisztelt tagság figyelmét, hogy 17 órakor vezetőségválasztó taggyűlést tart a Teleki utca 3. szám alatti székházban. Kérjük tagtársainkat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg és tagsági könyvüket hozzák magukkal.

AZ MDF székházban (Római krt. 31.) 17 órától dr. Kiss Lajos jogi tanácsadást tart.

is, ha nyugdíjuk nem a létminimum alatti.

A közgyógyellátás méltányossági alapon történő odaítélését mindenhol olyan testületi döntéssel hozzák, amelyben meghatározó szava van az orvosos javaslatnak: mérlegeli a betegség súlyosságát, illetve a kérelmező jövedelemforrásait. A bizottságok megalapozott határozatait ellen csak nagyon kevesen emelnek kifogást. Sokkal inkább problémás az, hogy a közgyógyellátás keretében kapható gyógyszerek köre szűkül, s kivontak belőle számos drágább, hatékonyabb orvosságot.

SZABÓ MAGDOLNA